

god kemisk och kvantitativ status 2015 (Vattenmyndigheten 2009-12-22). Vattenförekomsten är inte riskklassad.

Magasinet utgör en potentiell vattenresurs för Norrvattens reservvattenförsörjning och har hög prioritet för regional/kommunal vattenförsörjning och skyddsåtgärder¹.

Uppsalasåsen-Toresta står sannolikt i kontakt med Mälaren-Prästfjärden (SE657160-160170). Även detta vattenområde omfattas av miljökvalitetsnormer enligt förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (2004:660). Mälaren omfattas även av förordningen om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (2001:554).

Beskrivning

Grundvattenförekomsten Uppsalasåsen-Toresta omfattar drygt 0,8 km² och är en sand- och grusförekomst av porakvifertyp. Magasinet sträcker sig längs Kalmarvikens östra strand från Björklunda i norr till en vik söder om Ören i söder. Grustäktsverksamhet pågår i de delar av isälvsavlagringen som ligger vid Björklunda.

Magasinet utgör en potentiell vattenresurs för Norrvattens reservvattenförsörjning och har hög prioritet för regional/kommunal vattenförsörjning och skyddsåtgärder¹.

Existerande skydd och förordningar

Vattenskyddsområde saknas för Uppsalasåsen-Toresta.

Uppsalasåsen-Toresta omfattas i sin helhet av områdesskydd då den utgör dricksvattenförekomst.

Övriga skydd som berör vattenförekomsten är Rösaringsåsens Natura 2000-område, Låssa riksintresse för kulturmiljövården och Mälarens riksintresse för rörligt friluftsliv.

Status

Kvantitativ status

Grundvattenförekomsten Uppsalasåsen-Toresta bedöms ha god kvantitativ status (VISS, arbetsmaterial 2013-11-05). Magasinets grundvattenbildning beräknas till 6,5 l/s och tillgången på grundvatten är vanligen god². Uttagsmöjligheterna är okända enligt vattenmyndigheten². Viss information om bedömda uttagsmöjligheter finns dock i kommunens grundvattenöversikt³, bland annat bedöms uttagsmöjligheterna vara mycket goda väster om Toresta gård.

Magasinets grundvattentillgång uppgår till 25-125 l/s. Längs Kalmarviken finns goda möjligheter till konstgjord grundvattenbildning genom inducerad infiltration.

Kemisk status

Grundvattenförekomsten Uppsalasåsen-Toresta bedöms ha god kemisk status (VISS, arbetsmaterial 2013-11-05). Uppgifter om kemi saknas och bedömningen är osäker.

Vattenkvaliteten är god men vid stora uttag finns risk att vattenkvaliteten försämras genom inducerad infiltration från Mälaren. Analys av grundvattnet 14-15 meter under markytan väster om Toresta gård visade på bra vattenkvalitet och låg kloridhalt (9 mg/l)³.

Miljöövervakningsdata

Uppgifter om kemi för Uppsalaåsen-Toresta saknas i Vattentäcksarkivet⁴. Förekomsten omfattas av program för regional och nationell miljöövervakning för grundvattenkemi. Övervakningen omfattar inte Uppsalaåsen-Toresta i sig utan sker via stationerna Kallbrunn och Upplands-Bro (vid Lindormsnäs).

Riskbedömning

Uppsalaåsen-Toresta är inte riskklassad.

Påverkansanalys

Vattenmyndighetens påverkansanalys för Uppsalaåsen-Toresta omfattar punktkällor, diffusa källor och vattenuttag². Inga punktkällor redovisas (inga A- och B-anläggningar, inga Mifo-områden).

I kategorin diffusa källor redovisas under markanvändning bland annat 0,1 % tätort, 10,2 % grus- och bergtäkt samt 0,4 km statlig väg. Vidare ligger 100 % av förekomsten inom delavrinningsområde med hög kvävebelastning från enskilda avlopp.

Inga vattentäcksområden finns registrerade i Vattentäcksarkivet (2007-06-30). I SGUs brunnsarkiv finns fem brunnar (exklusive energibrunnar) registrerade.

Åtgärdsförslag

Kommunen bör arbeta för att säkra att existerande skydd efterlevs samt vid behov för att stärka vattenskyddet genom att bidra till att ett vattenskyddsområde inrättas för vattenförekomsten. Nyexploatering av Toresta grustäkt bör provas noggrant och övervakas genom fastställt kontrollprogram för verksamheten.

Aktuellt lagrum

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2000/60/EG <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2000:327:0001:0072:SV:PDF>

Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön
<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20040660.htm>

SLVFS 2001:30 Statens livsmedelsverks föreskrifter om dricksvatten (SLVFS 2001:30)

Ändring av SGU-FS 2006:2 om övervakning av grundvatten och redovisning enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (SGU-FS 2011:1)

MILJÖBALK (1998:08) <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19980808.HTM>

Miljöbalken 5 kap. 2 § (Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning, Föreskrifter om miljökvalitet)

Miljöbalken 7 kap 21-22 §§ (Skydd av områden, Vattenskyddsområde)

Referenser

¹Lindström, R., A. Björlin, L. Åkerblad & G. Hansson. 2009. Dricksvattenförekomster i Stockholms län. Prioriteringar för långsiktigt skydd. VAS-rådets rapporter nr 6. ISSN 1653-8870.

²Vatteninformationsystem Sverige. <http://www.viss.lst.se/>

³Anderberg, Johan. 1997. Grundvattenöversikt för Upplands-Bro kommun. Beskrivning till kartan över grundvattentillgångar i Upplands-Bro kommun. Rapport från SGU.

⁴Vattentäktsarkivet <http://www.sgu.se/sgu/sv/miljomal/vattentaktsarkiv/>

Personkontakter:

Maja Taaler-Larsson, Norrvatten